RYDE & BERG
ORGELBYGGERI

Anbud nytt orgel Kråkerøy kirke

Kråkerøy kirke ligger i vårt nærområde og vi kjenner bygget godt. Flere av våre ansatte er døpt og konfirmert der, og en har planlagt å gifte seg der når nytt orgel er på plass. Dette anbudet beskriver orgelet som vi ønsker å bygge i kirken.

Ryde & Berg Orgelbyggeri AS ble grunnlagt i 1985 og selskapet har siden dengang bygget mer enn 100 orgel til kirker og konserthus rundt om i Norge og Norden. Jan Ryde startet selskapet sammen med sin inspirator, den svenske orgelbyggeren Nils Olof Berg. Jan Ryde har gjennom et langt orgel-liv arbeidet hardt for å videreføre og nyskape en norsk orgeltradisjon. Sammen med et ti-talls ansatte på verkstedet i Fredrikstad har han gjort tre, metall og lær om til vakre og velklingende instrumenter.

Jan Ryde trappet ned av helsemessige årsaker i 2018, og selskapet ble overtatt av ny eier Håkon Wium Lie. Ny daglig leder Jon-Willy Rydningen kom inn samtidig og Ryde & Berg gikk dermed gjennom et generasjonsskifte. I slike prosesser kan mye gå galt, men vi har kommet gjennom med motiverte ansatte og enda mer fornøyde kunder. Underveis har våre ansatte også fått mer ansvar, særlig gjelder dette intonatør Anders Hjortaas.

Intonatør Anders Hjortaas (t.h.) i dialog med Stein Magne Krabberød på tegnerommet

Svelldører i furu med føtter i eik

I 2019 ansatte vi Raphael Nelkel som er nyutdannet orgelbygger fra Tyskland. Sammen med Anders Hjortaas, Aksel Christensen og Thomas Mathisen utgjør han en svært kompetent gruppe med fire faglærte orgelbyggere. Vi har i tillegg fire andre fagarbeidere på verkstedet i Fredrikstad, fra en 3. års lærling til en senior med 23 års orgelbyggererfaring. Vi har vært operative gjennom Korona-krisen og vi har også klart å gjøre oppgaver på vegne av utenlandske produsenter som ikke har kunnet reise til Norge.

Orgel vi har bygd

Gjennom generasjonsskiftet har vi kontinuerlig bygd nye orgel i verkstedet på Gressvik. I 2019 innviet vi nye instrument i Øyer kirke (17 st) og Tiller kirke (18 st). Begge disse instrumentene er intonert av Anders Hjortaas og de har fått mange lovord fra orgelkomitéer og konsulenter, jf. vedlegg.

I 2020 installerer vi nytt orgel i Lørenskog kirke, hvor Anders Hjortaas også er intonatør. Tegninger fra vår nye arkitekt Ivar Heggheim ble raskt godkjent av vernemyndighetene. Heggheim har også, i samråd med våre orgelbyggere, tegnet fasadeforslaget til Kråkerøy kirke.

I 2020 har vi også vunnet anbudskonkurranser om bygging av nye orgel til Efteløt kirke (vedlegg) og Lyngen kirke. Bygging av disse instrumentene startet på verkstedet i Fredrikstad i august.

Blant andre orgel vi har bygget de siste 5-10 år kan nevnes: Stavanger konserthus (65 st), Gjerdrum kirke (16 st), og Strømmen kirke (21 st). Alle instrumentene har en høy håndverksmessig kvalitet og gode arkitektoniske og funksjonelle egenskaper. Komplett opusliste ligger på vår hjemmeside.

Orgel i Norge

Orgel i Norge står i krevende klimatiske forhold med store variasjoner i temperatur og fuktighet. Ryde & Berg har lang erfaring med nybygg i våre klimasoner, og vi er stolte av at våre orgel fungerer gjennom mange år uten store krav til vedlikehold.

Når det rapporteres feil ved våre orgel står vi også klare til å rette opp. Våre nybygg kommer med en lang garantiperiode slik at kunder skal føle seg trygge på at det ikke kommer uforutsette utgifter. Med ansatte som er basert i Norge er vi også godt rustet for til å rykke ut for å sikre at orgelet fungerer som det skal, når det skal.

Om Kråkerøy kirke

Kråkerøy kirke ble tegnet av professor Olaf Nordhagen i 1908, året før han han startet sin livsgjerning med å lede restaureringen av Nidarosdomen. Kråkerøy kirke ble oppført av byggmester Sandelien i Fredrikstad og innviet i 1911. Det er et flott bygg som har en storslagen plassering. Kirken er ikke fredet, men listeført. Det er en historisk bygning som skal behandles med respekt.

Fasaden er i grovhugd granitt fra et lokalt stenbrudd. Solide vegger kombinert med god takhøyde danner et flott rom med stort volum, noe som er vesentlig for klangens foredling.

Kirkerommet har fine materialkvaliteter og god dimensjonering. Vi har besøkt kirken flere ganger under den pågående oppussingen. Vi tror vi forstår kirken og vi mener oss skikket til å foreslå et instrument som passer inn, både visuelt og akustisk.

Kirken, slik den sto ved åpningen i 1911. Merk den store romanske buen og den åpne, langstrakte nisjen med lys innerst.

Historisk bilde av nisjen, sett fra siden.

Vi har ingen fargebilder av det første orgelet, men figuren viser omtrent hvordan orgelet sto ved åpningen av kirken.

Om orgelet vi vil bygge

Ryde & Berg ønsker å bygge et orgel av solide konstruksjoner etter klassiske og velprøvde prinsipper. Orgelet vi ønsker bygge i Kråkerøy har:

- mekanisk traktur
- elektrisk registratur
- 28 stemmer, hvorav en god del er historiske Jørgensen-stemmer
- en høyreist klassisk fasade som tilpasser seg galleriet, og som åpner opp buen som orgelet fra 1965 lukket
- orgelhus i heltre furu malt med linoljemaling
- fire verk: hovedverk, svellverk, pedal I og pedal II (som plasseres i tårnrommet)
- fire vindlader med mekaniske sløyfelader
- både hovedverk og svellverk får svell, som muliggjør bruk av hele orgelets klangpalett også under dempet spill
- sentrert spillebord vendt mot kirkens alter, plassert på øvre galleriplan

Totalvekt for orgelet med disposisjon som beskrevet under er omkring 5000 kg. Som beregningsgrunnlag har vi brukt 250 kg, 200 kg og 100 kg for henholdsvis 16', 8' og andre stemmer. Vekten er fordelt mellom 5 deler over et større areal: de to tårnene på hver side av buen, de to delene av opprinnelig fasade på hver sin side av nisjegangen, samt spillebordet.

Orgelet vil intoneres av Anders Hjortaas.

Byggemetode

Orgel fra Ryde & Berg består av solide konstruksjoner, bygd etter klassiske og velprøvde prinsipper:

- Spillebordet bygges i massivt tre. Furu dersom det skal males, (hvilket vi anbefaler i Kråkerøy), med innsatser i edeltre. Ev. kan hele spillebordet bygges i eik. Materialene er tørket ned til 6-8 % relativ fuktighet, og høvles og dimensjoneres på vårt verksted.
- Orgelhuset bygges i massiv furu. Massivt tre gir gode klanglige egenskaper, bedre enn for eksempel kryssfiner og andre industrielt framstilte materialer.
- Orgelhuset males utvendig med linoljemaling. Dette er fagarbeid og vi leier alltid inn spesialkompetanse til jobben. På innsiden av orgelhuset lakkeres alt treverk. Overflatebehandlingene begrenser fuktighetsendringene i treverket noe som gjør orgelet mer stabilt når luftfuktigheten varierer.
- Svelldører bygges i furu. Svellmekanikken bygges i eik med kulelager i metall.
- Alle verk utstyres med stemmeklaviatur.
- Stemmeganger lages i bjørk.

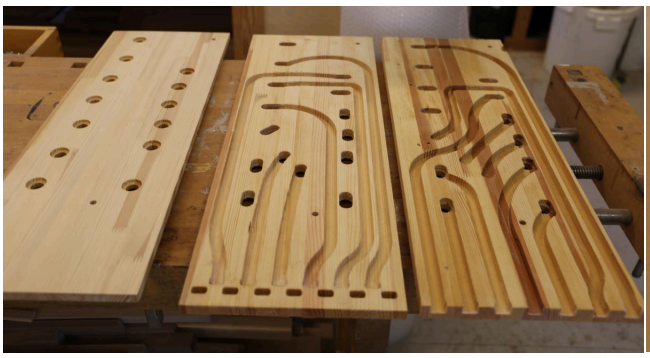

Pipestokker bygges i tre lag med utfreste forføringer

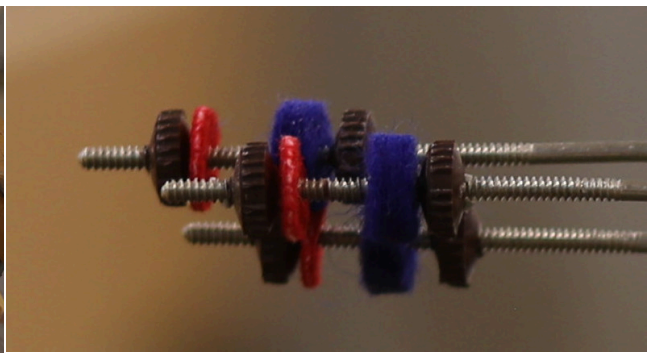

Mutre og filt på abstrakttråder i messing

Spillebord

Spillebordet utstyres med:

- sorte tangenter i ibenholt
- hvite tangenter i ben, fra storfe
- pedalklaviatur i eik
- registertrekk i edeltre, formålstjenlig gruppert, tydelig og oversiktlig navngitt på porselensskilt, plassert i samarbeid med orgelkonsulent og organist
- notestativ
- orgelkrakk bygges i lakkert eik (eller annet treverk dersom oppdragsgiver har preferanser)
- to svellpedaler, en for svellverket og en for hovedverket. Pedalene kan styres samtidig, av en fot.

Spillebordet bygges etter BDO-norm, som bestemmer høydenormer for pedal, krakk, og manualer.

Vi anbefaler å bruke plastmutre framfor lær- eller tremutre i spillebordet pga. klimatiske forhold i Norge. Disse vil fullt ut dekkes av garantien i hele perioden. Vi kan også levere lær- eller tremutre, men vi må da ta forbehold om garanti for disse.

Plassering på galleriet

Figuren over viser hvordan orgelet vil plasseres på galleriet.

Hovedverk og Pedalverk I plasseres på galleriet, på begge sider av den store buen.

Svellverk plasseres i gangen under den store buen, på begge sider av gangen. Svellverket deles i C/Ciss og og en luftkanal legges mellom.

Pedalverk II plasseres utenfor svell i gammelt orgelhus i nisjen.

Traktur

Orgelet bygges med mekanisk traktur, og konstrueres med balansé-mekanikk. Vår høye håndverksmessige kvalitet garanterer en lett og presis spilleart.

Som et alternativ kan man vurdere å gi Pedalverk II elektrisk traktur. Dette pedalverket er plassert relativt langt fra spillebordet og det vil være enklere å utstyre pedal med elektroniske sensorer som kontrollerer magneter i denne vindladen.

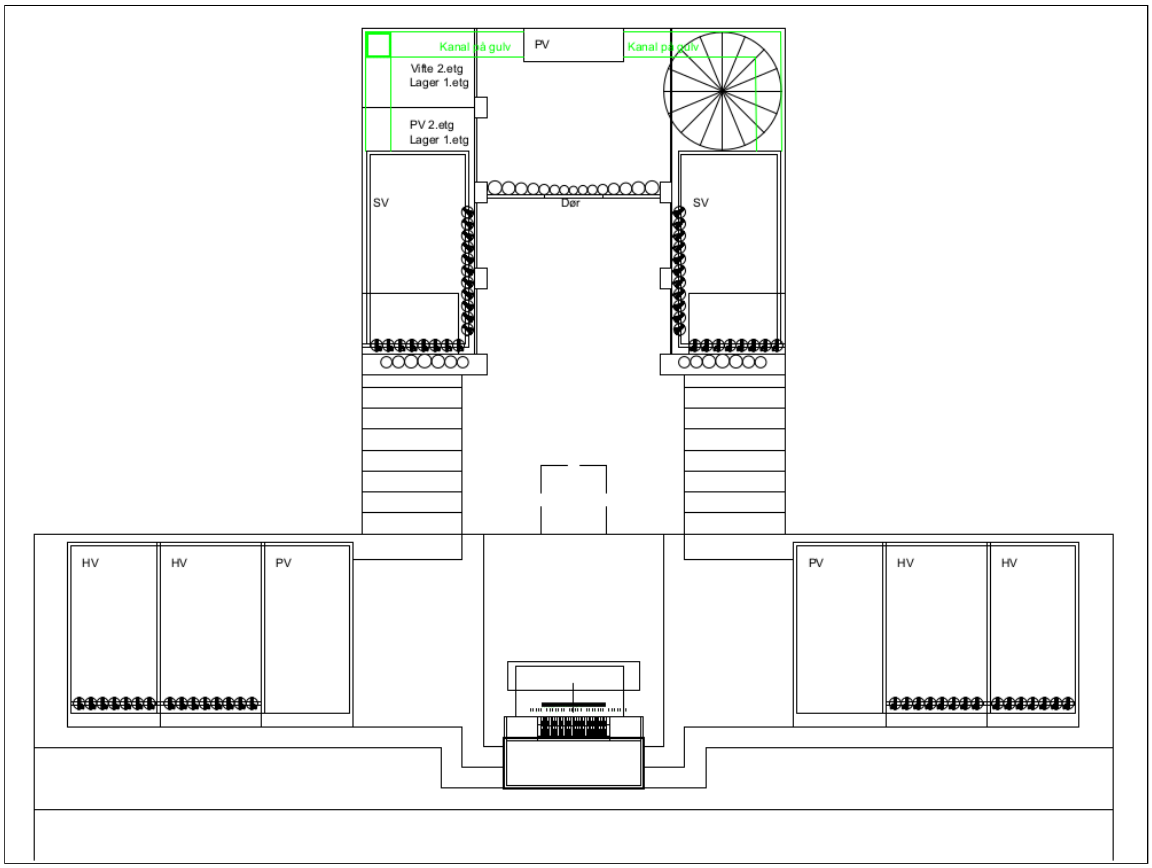

Figuren viser orgelets arealutnyttelse i nisjen og på øverste del av galleriet. Spillebordet kan sees i senter, nederst på figuren.

Vinkler og vipper i mekanikkoverføringene produseres i hvitbøk, som har en meget stabil struktur. Abstraktene produseres i kantskåret sedertre. Vellene blir produsert i metall.

For at mekanikken skal fungere jevnt og presist benyttes automatisk justering på verkene. Dette betyr at variasjoner i luftfuktighet ikke påvirker mekanikkens bevegelser nevneverdig. Den automatiske trakturjusteringen er en mekanisk konstruksjon.

Mekanikken vil i dette instrumentet bestå av vellerammer og vellebrett som fordeler spilletrakturet til hovedverk, svellverk og pedal. Rammer, brett og annen bærende konstruksjon i mekanikken bygger vi i eik og/eller furu, med veller i metall, lagret i lær. Dette gjør at orglene vi bygger i dag har meget stillegående mekanikk. Denne konstruksjonsmetoden er benyttet på våre nybygde orgler siden 2007.

Registratur og RB-setzer

Orgelets registratur er elektrisk med tradisjonelle mekaniske sløyfelader som styres av magneter.

Manuell registrering gjøres med trekk som ser ut som, og føles som, tradisjonelle mekaniske trekk.

Det er lagt til rette for installasjon av setzer, som er en digital styringsenhet som kan registrere automatisk. Ryde & Bergs setzer er basert på et egenutviklet design kjent som «RB-setzer». Denne er til nå levert til et 20-talls orgel i Norge og brukergrensesnittet er godt innarbeidet hos norske organister. Systemet er svært stabilt og komponentene har lang levetid. RB-setzer kan også installeres på et senere tidspunkt.

Manualer, pedal og kopler

Orgelets spillebord utstyres med to manualer og pedal med normalomfang og mekaniske kopler:

- Manualomfang: C - g^3
- Pedalomfang: C - f^1
- Kopler: II/I, I/P, II/P, II^4/P

Luft

Orgelet får tre vifter. Viftekassene plasseres ... og isoleres med lyd- og brannhemmende materiale.

Luftkanaler bygges i heltre furu. Innvendig dekkes kanalene med pappkartong som demper vibrasjoner.

Vindladene bygges i massiv furu og bjørk med mekanisk sløyfeladekonstruksjon etter klassiske og velprøvde prinsipper. På grunn av klimatiske forhold benyttes det i vindladenes fundament «sperret tre», dvs. treverk limt i kryss slik at materialet ikke sprekker. I kansellene benyttes det heltre furu.

Sløyfene lages av Etronit, som er et merkevarenavn for «Hartpapier». Hartpapier lages av papir og fenolharpiks, som er et kunststoff. Dette materialet har vært brukt i RBs orgler i mange år og vi vil anbefale dette framfor sløyfer laget i tre. Vi kan også levere sløyfer i eik, men vi må da ta forbehold om garanti for disse.

Alle vindlader får innebygd belg. Vi har videreutviklet et system for innebygde belger som gir presis og behagelig innsvingning uten at toneansatsen taper luft eller oppfattes som attakkerende. Vi anbefaler denne konstruksjonen fremfor magasinbelg alene. I tillegg vil vi vurdere å bygge et luftmagasin som lager et mellomtrykk mellom motor og vindlade.

Trykket i vindladene bestemmes endelig under intonasjon, men blir anslagsvis:

- HV: 80 mm
- SV: 76 mm
- PV I: 95-100 mm
- PV II: 100-120 mm

Pipestokkene lamineres i tre lag av heltre med et mellomsjikt og et over- og undersjikt. Fordelen med denne konstruksjonen er at man kan frese forføringer i to høyder, og at man ikke risikerer at pipestokkene bøyer seg eller blir skjeve.

Ventilene fremstilles i furu etter klassisk modell.

Orgelet bygges med tremulant i SV.

Fasade

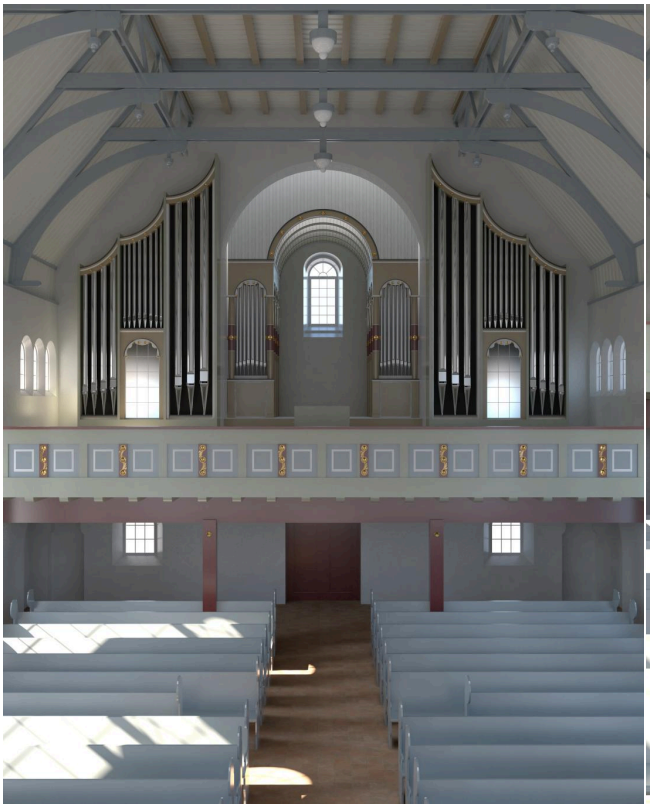

Vårt forslag, sett fra alteret

Vårt forslag, sett fra gulvet

Vårt forslag til fasade er nøye tilpasset kirkens eksisterende estetikk. Hovedverket plasseres på begge sider av den store romanske buen og listverket øverst på hovedverket tar inn forgylte elementer, lik dem som står øverst i den store buen. Listverkets form er også buet – det er visuelt lekende, det har sprett, det er himmelstormende.

Forslaget gjenåpner den store buen, slik den sto i 1911. Samtidig plasseres fasadetårn på hver side. De nye fasadetårnene vil gi tilgang til alle vinduer på galleriet, og punktet for lavtemperatursradiator under vinduet på bakveggen kan beholdes, men ikke overstige vindusnisjens bredde.

Svellverket plasseres i eksisterende orgelhus i nisjen, under den store buen.

Vi ønsker å tilbakeføre den opprinnelige løsningen med vegg og forbindelse mellom orgelets to hus på sideveggene i nisjen. Veggen blir ca. 160 cm fra bakvegg under vindu, med sentrert inngang, veggen krones med stumme piper på samme måte som tidligere. Da skjult bak det forrige orgelet. Dette gjøres med deler som er tatt vare på og lagret av kirken.

En slik løsning gir oss muligheter til nødvendig forbindelse mellom orgelets to halvdeler i nisjen, og løser kirkens ønske om lagringsrom og adkomst til tårntrapp.

Vi ønsker også å plassere en 4' dekket stemme under vinduet. Denne vil bygge ca. 40 cm fra bakvegg og i 120 cm bredde, og vil fungere som anker for abstrakter og traktur til SV og PV.

I den opprinnelige fasaden og på bakveggens krone vil vi sette nye fasadepiper, da de opprinnelige fasadepipene ikke kommer til å henge sammen med de nye. Dette vil fjerne kulissepreget som den opprinnelige fasaden har hatt.

Klanglig forbilde

Vårt klanglige forbilde i dette orgelet er romantisk norsk og skandinavisk orgelbygging i perioden 1900 - 1935. I denne perioden var Olsen & Jørgensen en ledende orgelbygger i Norge og det første orgelet i Kråkerøy kirke ble bygd av Olsen & Jørgensen 1909-11. Olsen & Jørgensen leverte også orgel til flere nærliggende kirker i samme periode: Skjeberg kirke (1908, mekanisk kjeglelade), Solli kirke (1911, pneumatisk).

Det nye orgelet i Kråkerøy åpner for en enestående mulighet til å bygge et nytt instrument som viderefører historien fra Olsen & Jørgensen og kirkens første orgel. Nå i en størrelse og plassering som er mer tilpasset kirkens akustiske egenskaper, og som både speiler tradisjon og vår egen tids muligheter og idealer.

I samråd med bygningssjef Heine Langsholt har vi identifisert flere stemmer fra 1911-orgelet. De har vært lagret i Onsøy etter at nytt orgel fra Norsk Orgel-Harmoniumfabrikk AS ble installert i 1965. Disse stemmene vurderes av oss å være et svært egnet for gjenbruk i det nye orgelet og er tatt med i vårt forslag til disposisjon.

Vi foreslår videre å gjenbruke flere historiske stemmer fra Ryde & Bergs egen pipebank. Gjennom tid har vi samlet og tatt vare på stemmer fra fra Olsen & Jørgensen og J.H. Jørgensen nettopp med tanke på gjenbruk. I disposisjonen under har vi inkludert stemmer fra Holmestrand kirke (1924), Fagerborg kirke (1932) og Kongsberg kirke (1933). Disse stemmene har blitt tatt vare på pga. klanglige egenskaper og historisk verdi.

Gjenbruk av kortreiste historiske stemmer vil gi orgelet historisk kontinuitet, og det vil være en miljøvennlig løsning.

Valg av klanglig forbilde kan også sees i sammenheng med fasadeforslaget. Vårt forslag, som vist over, åpner opp den store romanske buen, som også var synlig da kirken ble åpnet. Nisjen er også åpnet og man kan igjen se lyset fra det store, sentrerte vinduet. Vi søker å skape en klang som henger sammen med det visuelle inntrykket på galleriet.

Selv om vi gjenbruker stemmer og lar oss inspirere av orgelbyggere som har gått før oss er ikke dette en kopi av et tidligere instrument. Disposisjonen er betydelig større enn de 15 stemmene som utgjorde Kråkerøy-orgelet i 1911, og orgelet vil kunne dekke alle oppgaver som forventes av et instrument bygget i dette århundre. Det vil gis en klang som vil være kledelig for en kirke som framtoner som mer storslått enn mange samtidige kirker. Intonasjonen vil gis et friskt preg, mer i retning av Olsen & Jørgensen enn av senere Jørgensen-orgler. Vi mener en friskere klang vil fylle kirken godt, og løfte både liturgi, salmesang og konsertrepertoar.

Som vanlig for instrumenter fra Ryde & Berg vil hver av stemmene gis et individuelt preg, samtidig som de i forskjellige kombinasjoner naturlig vil passe sammen og danne en helhet. Vår intonatør Anders Hjortaas har stor respekt for kirkens liturgi og seremonier, og søker klanglige løsninger som er tilpasset dette uten å gå på bekostning av pipeverkets iboende egenskaper.

Piper

I metallpiper er forholdet mellom tinn og bly i pipenes legering av stor betydning. I dette orgelet vil det være noen nye metallpiper og disse vil bygges med samme legering, og samme mensur som eksisterende piper.

Tilsvarende vil nye trepiper bygges i samme treslag som eksisterende pipeverk.

Der de historiske pipene ikke er komplette, eller der kvaliteteten ikke er god nok vil stemmene suppleres med nye piper. Eksempelvis virker det som om Principal 8' i 1924 hadde trepiper i store oktav, og at disse på et senere tidspunkt ble erstattet med sink. I dette tilfellet vil vi erstatte piper i sink med nye piper i bly og tinn iht. opprinnelig legering på stemmens øvrige piper. Vi vil i noen tilfeller, som Harp Aeoline 8' og Fagott 16', bevare sinkbeger av klanglige årsaker.

Gjenbruk av piper gjøres etter grundig vurdering av historiske stemmer vi har samlet inn. Vi tar kun i bruk piper som vi mener har gode klanglige egenskaper, og som har tilfredsstillende i kvalitet i håndverk og material. Vi har med hell gjort dette i Tiller-orgelet (hvor 15 av 18 stemmer er gjenbruk) og i Lørenskog-orgelet (hvor omlag halvparten av pipene er gjenbruk).

Metallpipene som foreslås gjenbrukt i Kråkerøy kirke vil bli restaurert av Mittermaier & Söhne (labialpiper) og Jaques Stinkens (rørstemmer). Dette er velrennomerte pipemakere i henholdsvis Tyskland og Nederland. Pipene restaureres fagmessig og får en patina som passer inn i et nytt orgel. Trepiper utbedrer vi selv på vårt verksted i Fredrikstad.

Gjenbruk av piper har vært praktisert i orgelbygging gjennom alle tider. For oss er det en tiltalende å kunne bruke piper fra det første orgelet, Olsen & Jørgensen og deres

etterfølgere. Vi er likevel fleksible og ønsker å bygge det orgelet oppdragsgiver ønsker. I samråd med konsulenter, orgelkomité og organist kan den endelige disposisjonen utvikles underveis i planleggingsfasen av prosjektet, og endringer kan gjøres fram til 6 måneder før produksjonsstart. Vi kan eksempelvis velge bort historiske piper til fordel for nye piper.

Disposisjon

Vårt forslag til disposisjon er:

	HOVEDVERK – HV	
01	Bordun 16’	Olsen & Jørgensen, Kråkerøy 1909
02	Principal 8’	Fasade. Olsen & Jørgensen
03	Fl. Amore 8’	Olsen & Jørgensen, dekket i store oktav
04	Bratsj 8’	Olsen & Jørgensen, opprinnelig Viola di Gamba, ombygget av Jørgensen til Cello
05	Unda Maris 8’	Jørgensen
06	Oktav 4’	Olsen & Jørgensen/Jørgensen
07	Quint 2 ⅔’	Olsen & Jørgensen/Jørgensen
08	Ters 1 ⅗’	Jørgensen
09	Oktav 2’	Jørgensen
10	Mixtur IV	Jørgensen
11	Rankett	Jørgensen
12	Trompet 8’	Jørgensen, mulig ombygd Hollenbach
	SVELLVERK – SV	
13	Geigenpricipal 8’	Ny med utgangspunkt i eldre mensur fra Olsen & Jørgensen
14	Jubalflöite 8’	Olsen & Jørgensen, opprinnelig pedalfløyte 8’ ombygd av Jørgensen
15	Harp Aeoline 8’	Olsen & Jørgensen
16	Celeste 8’	Olsen & Jørgensen/Jørgensen
17	Tiaraflöite 4’	Ny med utgangspunkt i eldre mensur fra Olsen & Jørgensen
18	Kronvioline 2’	Ny
19	Regalie III	Jørgensen
20	Fagott 16’	Jørgensen
21	Obo 8’	Jørgensen

	PEDALVERK – PV I	
22	PRINCIPAL 16’	Fasade. 12 nye piper, spiller sammen med hovedverkets Principal 8’
23	GEDAKTBASS 16’	Olsen & Jørgensen
24	PRINCIPAL 8’	Ikke egne piper, hentes fra HVs Principal 8’
25	BASUN 16’	Olsen & Jørgensen, Kråkerøy 1909, trebeger
	PEDALVERK – PV II	
26	SUBBASS 16’	Olsen & Jørgensen, Kråkerøy 1909
27	DOBBEL CHORAL-BORDOUN 4’	Jørgensen
28	KVINTBASS 10 ⅔’	ny, gir også mulighet for akustisk 32’ mot flere pedalregister

Vår gode tilgang til stemmer gjør at vi kan foreslå en disposisjon med hele 28 stemmer. Ikke alle stemmene har egne piper; trekk 24 har ingen egne piper, og trekk 22 har bare 12 egne piper. Disposisjonen har derfor «bare» drøyt 26 stemmer, regnet i antall piper. Vi mener kirkerommet tåler et orgel i denne størrelsen.

Stemmene fra Kråkerøy er merket 1909, som er året orgelet ble påbegynt.

Dersom oppdragsgiver likevel ønsker et orgel med maksimum 25 stemmer vil vi foreslå å fjerne stemme 28, og en av: 23, 26, eller 27.

Pristilbud

Pris for orgel som spesifisert i dette anbudet er 5.500.000,–

Som tillegg kan setzer leveres for kr 109.600,– ekstra.

Dersom orgelet bygges med elektrisk traktur i PV II er prisen 5.560.000,– med setzer inkludert.

Prisene dekker alle kostnader ved orgelet, inkludert:

- Tegninger
- Produksjon i solid håndverksmessig kvalitet
- Mottagelse av byggherrens representanter i byggeperioden; vi ønsker konsultent og orgelkomité velkommen til et aktivt verksted i Gresvik
- Frakt til kirken
- Montering i kirken
- Overflatebehandling av orgelhus, spillebord og orgelkrakk
- Forsikring (som spesifisert under)
- Bankgaranti (om nødvendig, se under)
- Intonering og stemming
- Et nyskrevet orgelstykke komponert spesielt for dette instrumentet

- Orgelbygger tilstede ved sluttgodkjenning
- Nødvendig service det første året
- Reise-, oppholds- og diettkostnader for ansatte under installasjon og ved godkjenning

I prisen inngår ikke:

- mekanisk registratur
- elektriske installasjoner fram til orgelet; 3-faset strømforsyning er nødvendig
- brannvarsler i viftekasse
- eventuelle bygningsmessige arbeider

Anbudet har 120 dagers gyldighet fra leveringsfrist (som er 1.10.2020).

Alle priser er i norske kroner eks. mva.

Eventuelle tilleggsarbeider

Gjeldende timepris faktureres ved ev. tilleggsarbeider. Prisene justeres årlig pr. 1. mai.

Pris pr. time på verkstedet: p.t. kr 650,–

Pris pr. time i kirken: p.t. kr 780,–

I tillegg kommer eventuelt reise-, diett- og overnattingskostnader.

Betalingsbetingelser

Ryde & Berg har god økonomi og vi har ikke behov for forskuddsbetaling, som vil utløse krav om bankgaranti. Vi foreslår derfor følgende betalingplan:

- 85% forfaller når orgelet, i deler, leveres til kirken
- 15% forfaller når orgelet er ferdig og godkjent av menighetens konsulent

Vi forstår også dersom oppdragsgiver ønsker å periodisere utbetalinger og vi er derfor fleksible mht. betalingsdatoer.

Leveringstid

Orgelbygging er et kunsthåndverk som nødvendigvis tar tid. Vi vil kunne starte bygging av Kråkerøy-orgelet i andre halvdel av 2021, etter at orgelet til Efteløt er levert. Orgelet i Kråkerøy kan være ferdigstilt til 1. oktober 2022, eller annen dato vi blir enige om.

Dato for ferdigstilling er avhengig av at kirken står til vår fulle disposisjon på hverdagene i monterings- og intonasjonsperioden. Oppdragsgiver må sørge for at bygningen er oppvarmet til 20°C. Eventuell påkrevd bruk av kirken i denne perioden må avklares med Ryde & Berg.

Vi anbefaler at orgelet spilles på noen måneder før innvielsen for etterstemming og finjusteringer.

Forsikring

Ryde & Berg er ansvarlig for brann- og tyveriforsikring til delene er levert til kirken. Ryde & Berg har gyldig ansvarsforsikring og andre relevante forsikringer for hele bygge- og monteringsperioden.

Garanti

Eventuelle feil som skyldes utførelse, konstruksjon og materialvalg vil bli utbedret kostnadsfritt i 10 år fra ferdigstillelsesdato. Vi gir også 10 års garanti for vifte og elektriske komponenter.

Garantien omfatter ikke feil som skyldes angrep av skadedyr eller insekter. Den omfatter heller ikke forhold som faller inn under Ryde & Bergs ordinære vedlikeholdsarbeid, og ikke retting av normale stemmingsforandringer i labialverket.

Den relative fuktigheten må holdes mellom 20% og 70%. Ekstrem uttørking over lengre tid skader både instrumentet og annet inventar i kirken. Det kan aksepteres at fuktigheten over en kortere tidsperiode er under 20%.

Garantien er betinget av at bare Ryde & Berg, eller et annet av oss godkjent firma, har tilsyn med og stemmer orgelet i garantiperioden. Det forutsettes at det inngås en fast avtale om service med 2 års intervaller, første gang 2 år etter ferdigstillelse.

Dersom Ryde & Berg blir tilkalt for å foreta enklere mekanikkregulering som normalt kan korrigeres av organisten, faktureres arbeidsomkostninger.

Service

Nødvendig service det første året etter ferdigstillelse utføres uten kostnad for oppdragsgiver. Det forutsettes at det inngås en fast avtale om service med besøk to år etter at orgelet er ferdigstilt, og deretter med 2 års intervaller i garantitiden.

Service utføres vanligvis hvert andre år og omfatter:

- stemming og små intonasjonskorreksjoner
- retting av mindre feil på piper, lader, kanaler, traktur, vindforsyning og spillebord
- mekanikkregulering
- rensing av tangenter
- smøring av elektriske motorer og vifter

En orgelstemmer vil bruke 3 arbeidsdager på service. Dette vil p.t. koste 17.472,– eks. mva. per service. Prisene justeres årlig pr. 1. mai.

Vår responstid for service på dette orgelet vil være svært kort. I luftlinje er det omlag 3 kilometer fra vårt verksted til kirken og selvom kjøreveien er lengre vil vi i et nødsfall kunne være i kirken på 15 minutter. Så er det også slik at våre orgelbyggere kan være opptatt på andre steder i Norge, men det er sjelden at alle fire er utenbys.

Underleverandører

- Arkitekt: Ivar Heggheim
- El-skap: Moss Automation AS
- Setzer: Fibula AS
- Elektrisk traktur (om ønskelig i PV II): toccata.org
- Maler: Cay Fredriksson, fra firmaet Kurt Fredrikssons Måleri AB. Han er svært erfaren linoljemaler og har vært hovedleverandør av maletjenester på våre orgelfasader.

Enkelte komponenter og deler til orgelet kjøpes fra underleverandører:

- Mittermaier & Söhne leverer nye labialpiper i metall
- Jaques Stinkens i Nederland leverer nye rørpiper i metall
- Aug. Laukhuff GmBH & Co leverer sløyfemagneter og andre orgeldeler
- Otto Heuss GmbH leverer trekk og tonemagneter
- Orgelvifte leveres av Laukhuff eller Pomorgona
- Nye trestemmer lages selv eller kjøpes fra Gerhard Besenreiter i BOM Organum Lda
- eldre renoverte piper fra andre norske orgel vil gjenbrukes i det nye instrumentet

---

Vi har brukt mye tenketid på dette anbudet og vi håper det faller i smak. Dersom vi får oppdraget skal vi gjøre vårt ytterste for at orgelet blir et praktinstrument i en vakker kirke, et instrument vi kan være stolte av både som orgelbyggere og innbyggere i Fredrikstad.

Jon-Willy Rydningen / Håkon Wium Lie
Daglig leder / Eier
Ryde & Berg Orgelbyggeri AS

Fasadeforslag, sett fra alteret

Fasadeforslag, sett fra gulvet